FC-MED-2026W43-006 ● DOSSIER FAMAVERA ● v1.2 ● WERSJA DO WERYFIKACJI
UKRAIŃCY UDAJĄCY GRUZINÓW? GDZIE SĄ DOWODY?
Opracowano: 24.10.2026 ● Aktualność źródeł: 24.10.2026 ● NIEZATWIERDZONE — DO WERYFIKACJI

UKRAIŃCY UDAJĄCY GRUZINÓW? GDZIE SĄ DOWODY?

TEZA	WERDYKT	%	MECHANIZM PRZEKAZU
A — Według autora napastnicy byli Ukraińcami z nielegalnie uzyskanymi gruzińskimi paszportami	**BRAK DANYCH**	94%	Nie wykazano
B1 — Napastnicy przykładali pokrzywdzonym noże do gardeł	**BRAK DANYCH**	93%	Nie wykazano
B2 — Napastnicy wymuszali okrzyki na cześć Stepana Bandery	**BRAK DANYCH**	94%	Nie wykazano
C — Częste było używanie gruzińskich paszportów przez Ukraińców do unikania mobilizacji	**BRAK DANYCH**	95%	Nie wykazano

Cztery niezależne proponowane werdykty. Procent oznacza pewność oceny niewystarczalności dostępnych dowodów, a NIE prawdopodobieństwo prawdziwości samego twierdzenia.

Pełny fact-check

CO SPRAWDZAMY

W nagraniu z Wojciechem Sumlińskim, opublikowanym 5 października 2026 r. przez kanał Doinformowani, pada twierdzenie, że napastnicy z warszawskich Bulwarów Wiślanych w sierpniu 2023 r. byli obywatelami Ukrainy korzystającymi z nielegalnie kupionych paszportów gruzińskich. Autor mówi również o nożach przykładanych do gardeł, przymuszaniu do okrzyków na cześć Stepana Bandery i „częstym" sposobie ucieczki przed wojną poprzez nabywanie takich paszportów. Źródło [S04] to wypowiedź autora; nie jest dowodem prawdziwości zarzutów.

NAJWAŻNIEJSZY WNIOSEK

Komenda Stołeczna Policji 26 sierpnia 2023 r. wskazała obywateli Gruzji wśród osób legitymowanych po napaści; po kolejnych czynnościach i przesłuchaniach prokurator 7 września 2023 r. nadal identyfikował agresywnych mężczyzn jako obywateli Republiki Gruzji [S01–S03]. Nie odnaleźliśmy publicznego późniejszego dowodu potwierdzającego, że byli Ukraińcami posługującymi się nielegalnymi gruzińskimi dokumentami. Wiemy, że przed napaścią istniały oszustwa z innymi zagranicznymi dokumentami, w tym rumuńskimi i dokumentami państw UE; nie znaleźliśmy jednak podstaw do uznania gruzińskiego wariantu za częsty w latach 2022–sierpień 2023 [S06–S10].

Nagranie zawiera słowa „Slava Ukraini", ale nie potwierdza samoistnie ani przymusu ich wypowiedzenia, ani czci dla Bandery, ani użycia noży [S02,S05]. Cztery niezależne twierdzenia oceniono osobno jako BRAK DANYCH. Nie oznacza to równowagi dowodów: oficjalne ustalenia z 2023 r. wspierają wersję o obywatelach Gruzji, a późniejsza wersja autora nie została udokumentowana.

A. KTO BYŁ SPRAWCĄ — GRUZINI CZY UKRAIŃCY Z GRUZIŃSKIMI PASZPORTAMI?

Proponowany werdykt: BRAK DANYCH. Pewność oceny niewystarczalności dostępnych dowodów: 94%.

W nocy z 24 na 25 sierpnia 2023 r. policjanci interweniowali na Bulwarach Wiślanych. KSP podała 26 sierpnia, że wylegitymowano 13 osób, w tym obywateli Gruzji wskazanych jako agresorzy, i że wśród legitymowanych nie było osób narodowości ukraińskiej [S01]. „Trzynastu wylegitymowanych" nie oznacza „trzynastu zatrzymanych sprawców". Nie wiadomo z komunikatu, czy doszło do procesowego zatrzymania tych osób.

Istotny drugi etap to postępowanie prokuratorskie. Prokuratura prowadziła dochodzenie o pobicie sześciu obywateli Polski (art. 158 §1 k.k.). Jak poinformował prokurator Marcin Przestrzelski 7 września w wypowiedzi cytowanej przez AFP, po przesłuchaniach świadków i funkcjonariuszy uczestniczących w interwencji ustalenia nadal wskazywały na obywateli Republiki Gruzji [S02,S03]. Nie jest to ostateczne orzeczenie sądu, ale ma większą wagę niż samo legitymowanie na miejscu.

Nie mamy akt końcowych, ekspertyz paszportów ani publicznego dokumentu zmieniającego obywatelstwo sprawców. Nie twierdzimy, że dokumenty były na pewno autentyczne; nie ma jednak dowodu, że były fałszywe, kupione w Ukrainie lub że osoby te w rzeczywistości były Ukraińcami. Hipoteza autora pozostaje możliwa do sprawdzenia, lecz nieudokumentowana.

CO NAPRAWDĘ OZNACZA USTALANIE TOŻSAMOŚCI PODEJRZANEGO?

Należy odróżnić czynności na miejscu interwencji od formalnego zatrzymania i postępowania wobec podejrzanego. Zgodnie z art. 213 §1 k.p.k. w postępowaniu ustala się tożsamość oskarżonego, a art. 297 §1 pkt 2–3 zalicza wykrycie sprawcy i zebranie danych do celów postępowania przygotowawczego. Przy procesowym zatrzymaniu osoby podejrzanej art. 244 §4 nakazuje niezwłocznie zebrać niezbędne dane oraz zawiadomić prokuratora [S11]. Zastosowanie tych przepisów nie dowodzi, jakie czynności wykonano wobec konkretnych mężczyzn z Bulwarów.

Powiadomienie prokuratora jest inną czynnością niż kontakt z konsulatem. Art. 612 §2 k.p.k. i art. 36 Konwencji wiedeńskiej przewidują dostęp zatrzymanego cudzoziemca do pomocy konsularnej, co do zasady na jego prośbę; niektóre umowy dwustronne przewidują informowanie konsulatu z urzędu. Policyjne opracowanie z 2026 r. przypomina starsze wytyczne i wymienia w takim wykazie Ukrainę, lecz nie Gruzję [S11,S13]. Samo powiadomienie konsulatu nie jest równoznaczne z ekspertyzą autentyczności paszportu.

Rozporządzenie obowiązujące w sierpniu 2023 r. pozwalało ustalać tożsamość przy legitymowaniu m.in. z dokumentu paszportowego (§4), a regulacje zatrzymywania ujęto oddzielnie (§8) [S12]. Gdy powstaje uzasadnione podejrzenie fałszerstwa, sprawdzenie dokumentu może być istotne dla prawidłowych ustaleń. Publiczny komunikat KSP ani późniejsza informacja prokuratury nie dowodzą jednak, czy zbadano chip, rejestry wydawcy lub uzyskano potwierdzenie z ambasady.

Paszport biometryczny może być sprawdzany m.in. przez weryfikację podpisu cyfrowego danych chipa i porównanie z danymi drukowanymi [S14]. Baza INTERPOL SLTD obejmuje dokumenty zgłoszone jako utracone, skradzione, unieważnione lub nieważne, a nie każdy wydany dokument [S15]. Żaden z tych mechanizmów nie dowodzi, że faktycznie go zastosowano podczas interwencji z sierpnia 2023 r. Autentyczny paszport uzyskany na podstawie nieprawdziwych danych jest również czymś innym niż mechaniczna podróbka.

B1. CZY NAPASTNICY PRZYKŁADALI NOŻE DO GARDEŁ?

Proponowany werdykt: BRAK DANYCH. Pewność oceny niewystarczalności dostępnych dowodów: 93%.

W przejrzanych komunikatach KSP i prokuratury nie znaleźliśmy potwierdzenia tego szczegółu [S01–S03]. AFP wskazuje, że nagranie zawiera rozmowę, po czym około 1:14 następuje cięcie i widać bójkę [S02]. Z tego montażu nie wynika, czy poza kadrem użyto noża. Także brak pomocy medycznej na miejscu nie wyklucza grożenia nożem. Brakuje pełnego nieprzerwanego nagrania, zeznań i informacji o zabezpieczonych narzędziach. Samo stwierdzenie autora nie wystarcza do potwierdzenia tezy, ale brak wzmianki urzędowej nie dowodzi jej fałszu.

B2. JAKIE OKRZYKI PADŁY I CZY ZMUSZANO DO ICH POWTARZANIA?

Proponowany werdykt: BRAK DANYCH. Pewność oceny niewystarczalności dostępnych dowodów: 94%.

W analizowanym przez AFP materiale słychać frazę „Slava Ukraini”; widać też ukraińską flagę. Jedną z najwcześniejszych publicznych relacji był wpis Gazeta Stonoga z 25 sierpnia 2023 r., którego autor twierdził, że pobicie nastąpiło po odmowie powtarzania hasła [S02,S05]. To opis osoby publikującej materiał, nie niezależnie potwierdzony ciąg przyczynowy. Cięcie nagrania nie pozwala odtworzyć całej rozmowy i przebiegu przemocy.

Stwierdzenie, że padło „Slava Ukraini”, nie jest tożsame z dowodem, że sprawcy przymuszali do oddawania czci Stepanowi Banderze. Nie znajdujemy potwierdzenia dodatkowego okrzyku, przymusu ani wskazanego przez autora

motywu. Flaga, język i okrzyk nie dowodzą obywatelstwa. Hipoteza, że ktoś celowo użył tych symboli, aby zmylić śledczych, również pozostaje nieudowodniona.

C. CZY NIELEGALNE GRUZIŃSKIE PASZPORTY BYŁY „CZĘSTĄ" DROGĄ UCIECZKI Z UKRAINY?

Proponowany werdykt: BRAK DANYCH. Pewność oceny niewystarczalności dostępnych dowodów: 95%.

Nie wolno przenosić spraw ujawnionych w 2025 i 2026 r. na stan sprzed sierpnia 2023 r., jeśli nie potwierdzono początku procederu [S10]. Dlatego zbadaliśmy materiały wcześniejsze. W styczniu 2016 r. SG ujawniła obywatela Ukrainy posługującego się podrobionym paszportem rumuńskim [S07]. W sierpniu 2019 r. SG ujawniła dwoje Ukraińców z fałszywymi rumuńskimi dowodami; w jednej sprawie ambasada Rumunii potwierdziła, że dowód nie został wydany [S08].

29 czerwca 2023 r. ukraińska Policja Narodowa opisała grupę oferującą m.in. fałszywe paszporty Ukrainy i państw UE, zaświadczenia wojskowe i inne dokumenty [S06]. To dowód, że odpowiednie oszustwa dokumentowe występowały przed napaścią, lecz nie pozwala twierdzić, że „głównie" dotyczyły UE ani że nigdy nie dotyczyły Gruzji. Z kolei 3 kwietnia 2023 r. polska SG opisała dwóch obywateli Gruzji z przerobionymi ukraińskimi paszportami — w przeciwnym kierunku niż sugeruje analizowana teza [S09].

Nie znaleźliśmy wiarygodnego potwierdzenia, że w okresie poprzedzającym sierpień 2023 r. częste było kupowanie konkretnie gruzińskich paszportów przez obywateli Ukrainy w celu uniknięcia mobilizacji. Nie mamy odpowiednich liczników, mianowników, określonego przedziału czasu ani dowodu powiązania takiego mechanizmu ze sprawcami z Warszawy. Nie oznacza to, że pojedyncze przypadki nie istniały. Sprawa ujawniona na Ukrainie 29 lipca 2026 r. dotyczy dokumentów niewskazanego państwa Kaukazu Południowego i nie stanowi retrospektywnego dowodu o sierpniu 2023 r. [S10].

DLACZEGO STATYSTYKI PRZESTĘPCZOŚCI NIE ROZSTRZYGAJĄ TEJ SPRAWY?

Dane KGP zestawione przez Migralert wskazują w całym 2023 r. 9661 podejrzanych obywateli Ukrainy i 2714 obywateli Gruzji; inne tabele podają 13 526 i 3544 przestępstw stwierdzonych przypisanych odpowiednio tym obywatelstwom [S16,S17]. Są to różne miary. Nie obejmują wyłącznie pobić, nie odnoszą się do konkretnej nocy ani do porównywalnej liczebności obu społeczności. Nie można na tej podstawie ustalać obywatelstwa sprawców napaści lub szacować prawdopodobieństwa ich tożsamości.

TEST PRZECIWNY, OGRANICZENIA I OTWARTA WERYFIKACJA

Najsilniejszy argument na rzecz ogólnej części wersji autora: sprzedaż podrobionych zagranicznych dokumentów była rzeczywista i dokumentowana również przed 2023 r. Najsilniejsze dowody przeciw przeniesieniu tego wprost na Bulwary to ustalenia policji i późniejsza wypowiedź prokuratora, konsekwentnie wskazujące obywateli Gruzji. Oszustwo paszportowe w innej sprawie nie jest dowodem ukraińskiego obywatelstwa tych konkretnych osób. Nie wykluczamy możliwości nieujawnionych późniejszych ustaleń, ale nie możemy ich zastąpić domysłem [S01–S10].

Dostępne źródła publiczne kontrolowano do 24 października 2026 r. Nie uzyskano końcowych akt, ekspertyz dokumentów, oryginalnego nieprzerwanego nagrania napaści ani pełnej wersji pierwotnego materiału PolonicaTV. Pierwsza odnaleziona publiczna publikacja materiału z zajścia jest dostępna jako odnośnik do wpisu Gazeta Stonoga [S05], lecz jej bieżącej odtwarzalności nie potwierdzono. Każdy z czterech werdyktów BRAK DANYCH jest proponowaną oceną zakresu zbadanych dowodów; procent to pewność niedostateczności tych dowodów, nie prawdopodobieństwo prawdziwości zarzutu.

Jeżeli autor twierdzi, że „później okazało się", iż policja błędnie określiła obywatelstwo sprawców, FAMAVERA prosi o przedstawienie konkretnego weryfikowalnego dokumentu, nagrania, protokołu lub innego źródła. Tak samo weryfikowalne powinny być twierdzenia o nożach, okrzykach na cześć Bandery i skali gruzińskiego procederu. Mówimy: SPRAWDZAM. Nie przypisujemy autorowi świadomego oszustwa ani niekwalifikowanej dowodowo „manipulacji przekazem".

Dowody i szczegóły

CHRONOLOGIA USTALEŃ I PUBLIKACJI

24–25.08.2023
Napaść na Bulwarach Wiślanych

26.08.2023
Komunikat Komendy Stołecznej Policji

07.09.2023
Wypowiedź prokuratora przytoczona przez AFP

05.10.2026
Publikacja filmu z wypowiedzią Sumlińskiego

24.10.2026
Przegląd źródeł i aktualizacja FC

Daty wskazują znane dokumenty, nie cały bieg sprawy.

Daty wskazują znane wydarzenia i daty dokumentów, nie pełen przebieg śledztwa. Źródła: [S01–S05].

JAKIE DOWODY SĄ NAJSILNIEJSZE?

[S01–S03] — aktualne na sierpień i wrzesień 2023 r. ustalenia policji i prokuratury odnoszące się bezpośrednio do napaści. [S05] — najwcześniej zidentyfikowany publiczny opis przymusu i zmontowane nagranie. [S06–S09] — niezależne historyczne przypadki fałszywych dokumentów, ale innych niż gruzińskie używane przez Ukraińców. [S10] — zdarzenie ujawnione dopiero w 2026 r., bez dowodu, że proceder trwał przed sierpniem 2023 r.

ŹRÓDŁA I ICH OGRANICZENIA

S01 Komenda Stołeczna Policji · 26.08.2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Pierwszy akapit: 13 legitymowanych, wśród nich obywatele Gruzji wskazani jako agresorzy; brak osób narodowości ukraińskiej wśród legitymowanych. Ograniczenie: Nie ustala końcowego wyniku dochodzenia ani rzeczywistej autentyczności dokumentów. Otwórz źródło ↗

S02 Prokuratura / AFP-CEDMO · 08.09.2023; wypowiedź 07.09.2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Akapity „Komunikat policji”: prok. Marcin Przestrzelski o przesłuchaniach świadków i policjantów oraz gruzińskim obywatelstwie; początek artykułu: „Slava Ukraini”, cięcie 1:14. Ograniczenie: Nie jest końcowym orzeczeniem i nie dokumentuje czynności sprawdzenia autentyczności paszportów. Otwórz źródło ↗

S03 Polska Agencja Prasowa, Luiza Łuniewska · 2023, po zdarzeniu

Dokładne miejsce i znaczenie: Akapit od „Jak powiedział, ze wstępnych ustaleń…”: art. 158 §1 k.k., sześciu polskich pokrzywdzonych, obywatelstwo gruzińskie według czynności. Ograniczenie: Wtórne wobec ustaleń prokuratury; brak rozstrzygnięcia końcowego. Otwórz źródło ↗

S04 Wojciech Sumliński / Doinformowani · 05.10.2026

Dokładne miejsce i znaczenie: Fragment zaczynający się „Na początku mówili, że te wszystkie napaści…”; polska transkrypcja. Opis wskazuje PolonicaTV jako źródło. Ograniczenie: Automatyczna transkrypcja może mieć błędy; brak potwierdzonego timestampu i oryginału PolonicaTV. Świadectwo tezy ≠ dowód jej prawdziwości. Otwórz źródło ↗

S05 Gazeta Stonoga / pierwotny wpis · 25.08.2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Opis przy wpisie: twierdzenie, że Polacy odmówili wypowiedzenia „Sława Ukrainie”; AFP wskazuje konto jako jedno z pierwszych publikujących. Ograniczenie: Nie potwierdzono ciągłego oryginalnego zapisu całego zdarzenia; dostępność filmu na X niepewna. Otwórz źródło ↗

S06 Ukraińska Policja Narodowa (NPU) · 29.06.2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Pierwsze akapity: oferowane paszporty zagraniczne Ukrainy i państw UE, inne dokumenty i zaświadczenia o niezdolności do służby. Ograniczenie: Nie mówi o paszportach gruzińskich; liczba potencjalnych klientów różnych produktów nie jest liczbą ukraińskich nabywców paszportów. Otwórz źródło ↗

S07 Straż Graniczna RP · 01.02.2016; zdarzenie 30.01.2016

Dokładne miejsce i znaczenie: Akapity od „Dzień wcześniej, 30 stycznia”: obywatel Ukrainy udający Rumuna z fałszywym paszportem i innymi dokumentami. Ograniczenie: Nie dotyczy paszportów gruzińskich ani wyjazdów podczas wojennej mobilizacji. Otwórz źródło ↗

S08 Straż Graniczna RP · 02.08.2019

Dokładne miejsce i znaczenie: Akapity o dwóch osobach i potwierdzeniu przez ambasadę Rumunii, że jeden dowód nigdy nie był wystawiony. Ograniczenie: Potwierdzenie przez ambasadę nastąpiło w tym konkretnym przypadku, nie jest ogólną zasadą każdej kontroli. Otwórz źródło ↗

S09 Straż Graniczna RP · 03.04.2023; zdarzenie 02.04.2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Pierwsze akapity: dwaj Gruzini z przerobionymi paszportami ukraińskimi, przy jednym oryginalny gruziński paszport. Ograniczenie: Odwrócony kierunek podszywania się; nie dowodzi, że Ukraińcy używali gruzińskich dokumentów. Otwórz źródło ↗

S10 Ukraińska Policja Narodowa (NPU) · 29.07.2026

Dokładne miejsce i znaczenie: Akapity o dokumentach jednego z państw Kaukazu Południowego i unikaniu mobilizacji. Ograniczenie: Nie podano, że chodziło o Gruzję ani od kiedy działała grupa; nie dowodzi procederu przed sierpniem 2023. Otwórz źródło ↗

S11 Kodeks postępowania karnego · Dz.U. 2022 poz. 1375

Dokładne miejsce i znaczenie: Art. 213 §1 — ustalenie tożsamości oskarżonego; art. 297 §1 pkt 2–3 — cele postępowania; art. 244 §2–4 — zatrzymanie, pouczenie, protokół, niezwłoczne zebranie danych i zawiadomienie prokuratora; art. 612 §2 — kontakt konsularny. Ograniczenie: Przepisy określają obowiązki i uprawnienia, nie dowodzą, które czynności wykonano w konkretnej sprawie. Otwórz źródło ↗

S12 Rada Ministrów · 04.02.2020; Dz.U. 2020 poz. 192

Dokładne miejsce i znaczenie: §4 i §7 — podstawy i dokumentowanie legitymowania; §8 — reguły zatrzymywania, odrębne od legitymowania. Ograniczenie: Nie nakłada ogólnego obowiązku potwierdzania paszportu w ambasadzie przy legitymowaniu. Otwórz źródło ↗

S13 Gazeta Policyjna / Komenda Główna Policji · 2026 (wyjaśnia art. 612 i wytyczne 2017)

Dokładne miejsce i znaczenie: Fragment od „Zgodnie z krajową regułą…” oraz §87 wytycznych nr 3 KGP z 2017 r., ust. 4 i 9. Ukraina w wykazie umów z obowiązkową notyfikacją; Gruzji brak w tym wykazie. Ograniczenie: Opracowanie z 2026 r., stosuje wcześniejsze normy; notyfikacja nie jest potwierdzeniem autentyczności dokumentu. Otwórz źródło ↗

S14 ICAO PKD · dokumentacja dostępna w 2026

Dokładne miejsce i znaczenie: Sekcja „ePassport Validation”: cyfrowy podpis chipa, integralność danych; porównanie z wydrukiem. Ograniczenie: Nie oznacza, że każdy funkcjonariusz podczas interwencji automatycznie wykonuje pełne sprawdzenie. Otwórz źródło ↗

S15 INTERPOL · dokumentacja publiczna

Dokładne miejsce i znaczenie: Sekcja „How it works”: dokumenty zgłoszone jako zagubione, skradzione, unieważnione lub nieważne. Ograniczenie: Nie jest pełnym rejestrem wszystkich paszportów wydanych przez państwa ani wskaźnikiem fałszywych tożsamości. Otwórz źródło ↗️

S16 Migralert / zestawienie danych KGP · dane za rok 2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Tabela podejrzanych cudzoziemców za 2023: Ukraina 9661, Gruzja 2714. Ograniczenie: Brak standaryzacji względem wielkości populacji i analogicznej kategorii bójek; nie dowodzi tożsamości osób z Bulwarów. Otwórz źródło ↗️

S17 Migralert / zestawienie danych KGP · dane za rok 2023

Dokładne miejsce i znaczenie: Tabela przestępstw stwierdzonych za 2023: Ukraina 13526, Gruzja 3544. Ograniczenie: Inna jednostka miary niż liczba podejrzanych; nie jest prawdopodobieństwem sprawstwa w pojedynczym zajściu. Otwórz źródło ↗️

JAK CZYTAĆ TE LICZBY I OGRANICZENIA

13 osób legitymowanych nie oznacza 13 zatrzymanych; 6 osób to liczba pokrzywdzonych w postępowaniu. Liczby policyjne dla całego 2023 r. nie identyfikują uczestników konkretnej napaści. Nie mamy końcowych akt prokuratorskich ani technicznej ekspertyzy dokumentów; brak dowodu fałszerstwa nie jest dowodem jego niemożliwości.